

АННОТАТСИЯ

ба диссертатсияи Шарипова Шаҳноза Абдуразоқовна дар мавзӯи «Такмили таъминнокии инфрасохтори иқтисодиёти минтақа дар шароити бозор (дар мисоли вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон)»

Калидвожаҳо: рушди инфрасохтори минтақа, иқтисодиёти минтақа, инфрасохтори истехсолӣ, инфрасохтори иҷтимоӣ, инфрасохтори бозорӣ, танзими давлатӣ, концепсия, сармоя.

Мубрамияти мавзӯи тадқиқоти диссертатсионӣ. Ҷумҳурии Тоҷикистон дар аввали асри XXI бо як қатор таҳдидҳои дучор шуд, ки байни онҳо аз ҳама ҷиддиаш фарсудаҷавии бӯҳронии инфрасохтори миллӣ ва минтақавӣ мебошад, ки сабаби он норасоии доимии маблағгузори давлатӣ аст. Дар таҳкими қомебиҳои иқтисодӣ сатҳи инкишофи соҳаҳои инфрасохтор нақши муҳим дорад, зеро ин бахш аз маҷмӯи соҳаҳои иборат аст, ки барои фароҳам овардани шароитҳои мусоиди фаъолияти фарврии ҳоҷагӣ дар ҳамаи субъектҳои ҳоҷагии миллӣ пешбинӣ шудаанд. Инфрасохтор баробари ҳалқаи муҳимии раванди такрористехсол будан, дар бозор чун шартӣ зарурии иҷроӣ на танҳо амалиётҳои истехсолӣ, балки амалиётҳои мубодилавӣ низ хизмат менамояд. Соҳаи инфрасохтор дар минтақаҳо мақсади расонидани хизматро ба ҳамаи соҳаҳои иқтисодиёти миллӣ дорад, ки ин дар ташкили маҷмӯи ягонаи ҳоҷагии халқ инъикос ёфтааст. Гуфтаҳои дар боло зикр гардида, мубрамият ва аҳмияти амалии тадқиқотро дар соҳаи такмили таъминнокии инфрасохтори иқтисодиёти минтақа дар шароити бозор тавсиф мекунад.

Объекти тадқиқот муносибатҳои иқтисодие мебошанд, ки фаъолияти ҳамаи сохтор ва соҳаҳо дар иқтисодиёти минтақа алоқаманд ҳастанд.

Предмети тадқиқот такмили таъминнокии инфрасохтори низоми минтақавии иҷтимоӣ - иқтисодии вилояти Суғди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосир мебошад.

Мақсад ва вазифаҳои тадқиқот. Мақсади диссертатсия асоснок кардани муносибатҳои назариявӣ ва методии таъминнокии инфрасохтори минтақаҳо, ҳамчунин таҳияи тадбирҳои мебошад, ки ба такмили фаъолияти онҳо дар самти ба даст овардани рушди устувор нигаронида шудааст.

Навгони илмӣ диссертатсия дар инкишоф додани нуқтаҳои назариявии ташкили фаъолияти субъектҳои инфрасохторӣ дар иқтисодиёти минтақа ва таҳияи тавсияҳои амалӣ дар бобати такмил додани фаъолияти онҳо, ки ба таъмини устувории рушди минтақаҳо мусоидат менамоянд, зоҳир мегардад, инчунин концепсияҳои назариявии рушди соҳаҳои инфрасохторӣ низомбандӣ ва ба мафҳуми тадқиқ тасхехӣ ворид карда шудааст, маҷмӯи методаҳои арзёбии таъминнокии инфрасохтори минтақаҳо муаллаф сохта, дар асоси онҳо ду самти асосӣ ҷудо карда шудааст: натуралӣ ва арзишӣ, таъминнокии инфрасохтори минтақа арзёбӣ гардидааст, яъне исбот шудааст, ки дар вилояти Суғд рушди инфрасохтори барқ, нақлиёт ва об бо сабабҳои зерин нокифоя аст: нопурра истифодабарии иқтисодӣ мавҷуда, дараҷаи сусти имкониятҳои техникӣ, норасоии маблағгузорӣ, ошкор карда шудааст, ки ташаккули инфрасохтори бозорӣ дар иқтисодиёти минтақа номурабтаб тараққӣ мекунад, индекси интегралӣ таъминнокии инфрасохтори вилояти Суғд ҳисоб карда шудааст, қолаби иқтисодӣ-математикии таъсири таъминнокии инфрасохторӣ ба рушди минтақа таҳия гардидааст.